

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Serbările culturale dela Cluj.

Din tot cuprinsul României s'au adunat în ziua de 20 Oct. 1930, la Cluj, intelectuali și popor, în număr urlaș, pentru a lua partea la manifestarea strălucită a culturii românești și a prezenta respectuoase omagii M. Sale Regelui Carol II și Familiei Regale.

Sfânta noastră biserică ortodoxă e reprezentată prin chiriarchii săi II. PP. SS. LL. Patriarhul Miron, Mitropolitul Nicolae al Ardealului și PP. SS. LL. Grigorie al Aradului, Nicolae al Clujului, Roman al Orăzii și Ioan al Armatei.

În aula universității, dl rector E. Racovița, în cuvântul său inaugural, pomenește eforturile făcute pentru realizarea înaltului așezământ cultural din Dacia superioară, și aduce pioase omagii memoriei Regelui Ferdinand I. care, acum 10 ani, prezidase festivitatea deschiderii universității; vorbitorul termină mărturisind recunoștință pentru M. Sa Regele Carol II și familia Regală, care e de față la această aniversare a culturii românești.

M. Sa Regele a ținut un discurs primit cu nesfârșite ovații.

Suveranul amintește mai întâi dragostea și grija cu care întregitorul României, Ferdinand I, urmărea acest așezământ de cultură, care este astăzi universitatea Daciei Superioare; n'a fost om mai fericit ca El, când a văzut intrunindu-se în inima României Transcarpatine acea falangă de profesori din toate colțurile țării, cari cu sufletul plin de avânt au venit să-și pună știința și munca lor în serviciul prestigiului și renumelui patriei.

De prin veacul al XV-lea, românii au arătat dorul de cultură, și chiar dacă n'au reușit totdeauna s'o facă pe teritoriul lor, to-

tuș, pentru neamul nostru și pentru afirmarea puterii culturale a rasei latine, ei au dat pri-nosul lor altora.

Să nu uităm că, primele universități din Ungaria, cea dela Pojon și cea dela Buda, au fost întemeiate, în 1497, de un român, Matei Corvinul, regele Ungariei.

Mai târziu, în 1566, tot un român, Nicolae Olahus, a întemeiat universitatea din Târnava.

Dar nu numai din aceste părți ale României a plecat cultura românilor peste hotare. Și vecinii noștri din răsărit ne datoresc nouă contribuția culturală ce li-au adus-o moldovenii. În veacul al XVII-lea, mitropolitul Kievului, Petre Movilă, a organizat viața bisericească și învățământul din Rusia, urmat de aproape de Antioh și Dimitrie Cantemir, întemeietorii curentelor literare rusești.

Cu toate că românii dădeau aceste elemente de valoare, totuși ei n'au putut dobândi școala lor.

Căci, universitățile create de Ștefan Bathory la Cluj, și la Alba-Iulia de principele Gavril Bethlen, erau instituții create mai mult pentru propagandă religioasă, decât pentru cultură.

Suveranul vorbește apoi despre lupta românilor pentru o academie românească, și citează vorbele lui Țichindeal dela 1821:

„De un seminar însă trebuie gândit,
Și pe lângă el un mare convict,
Ba și de-o ACADEMIE,
Cum trebuie să fie“.

Această Academie însă nu s'a putut întemeia pe teritor ardelenesc, ci, prin Gheorghe Lazăr, în România liberă, la București.

M. Sa sfârșește zicând:

De zece ani, Universitatea Daciei Superioare „Regele Ferdinand I-ul“ a muncit fără

preget, grație râvnei depuse de valoroșii ei profesori, cari au priceput așa de bine rolul și datoria lor.

In instituțiile universitare se face știință curată, care sporește, pe zi ce trece, patrimoniul cultural al patriei românești și al lumii întregi.

Eu, Regele vostru, în această zi de sărbătoare, vă aduc mulțumirile Mele pentru munca depusă și pentru frumoasele rezultate dobândite.

Precum vechile universități române din București și Iași au fundații domnești, am hotărât să înființez aci la Cluj, o fundație științifică, care va purta numele de „Institutul de cercetări științifice Regele Carol II”. Doresc ca universitatea, prin reprezentanții ei, să-mi dea tot concursul pentru reușita acestei opere, în care Noi punem cele mai mari nădejdi.

Doresc încă să aduc salutul Meu și prinosul Meu de recunoștință acelor ce pentru dragostea arătată țării Mele, li se conferă astăzi titlul de: doctor honoris causa.

Munca depusă în acești zece ani e pentru Mine și pentru țară o cheazășie de progres și nu pot face astăzi o urare mai caldă decât aceea ca, profesorii cât și studenții să urmeze totdeauna pe aceeaș frumoasă cale pe care au început.

*

A vorbit apoi, în numele guvernului, prim-ministru dl G. G. Mironescu. Oratorul spune că universitatea clujană ființează în realitate de aproape 60 de ani, dar timp de 50 de ani ea a fost îndreptată împotriva neamului românesc, a cărei desnaționalizare se urmărea. Incercarea n'a reușit. Neamul nostru compact din punct de vedere etnic, nu practică și nu are nevoie să practice o politică de desnaționalizare a neamurilor conlocuitoare; el tinde numai a face să se desvolte cât mai puternic geniul național, ca să poată cât mai adânc contribui la propășirea civilizației omenirii. Conviețuirea noastră cu alte neamuri, pe acest pământ strămoșesc, este și trebuie să fie cooperare amicală pentru progresul patriei comune. De zece ani universitatea din Cluj merge pe calea aceasta, devenind un mare focar de cultură, așa cum ar fi trebuit să fie dela început, în mijlocul acestor bogate plaiuri, cari aparțin și din punct de vedere istoric, și din punct de vedere etnic, neamului românesc.

În numele fostului consiliu dirigent a ținut o cuvântare dl O. Ghibu, ca unul care, în timpul când s'a preluat universitatea pe seama statului român și s'a organizat pe bază nouă, a deținut o situație oficială înpreunată cu grea

răspundere.

În aceeaș ședință festivă, dl *Sextil Pușcariu* citește raportul pentru promovarea Reginei *Maria* Dr. honoris causa a facultății de litere și filozofie din Cluj. M. Sa e cea dintâi Dr. honoris causa a acestei facultăți.

Se citesc apoi rapoartele pentru proclamarea celorlalți doctori honoris causa, cari sunt următorii: abatele Zavoral, profesorul Botoli, Martonne dela Sorbona, contele de Sainte Aulaire, prof. Steed, Dr. Roger și Scotus Viator.

La ora 2 d. a. s'a ținut în sala Memorandului banchetul oferit de universitatea clujană. Participă: M. S. Regele Carol II, M. Sa Regina *Maria*, A. S. R. Principele *Nicolae*, membrii guvernului, chiriarhii bisericii din țară, miniștrii țărilor vecine, delegați ai universităților ș. a.

Seria vorbirilor o deschide eminentul savant, dl *Emil Racoviță*, care aducând urări M. Sale Regelui, Familiei Regale și oaspeților prezenți, face o spirituală urare științei.

Răspunde Suveranul, mulțumind pentru cuvintele calde ce i-s'au adus. Continuând, Regele spune:

Cu acest prilej, în numele scumpei mele mame (aplauze prelungite, ovațiuni) vă mulțumesc pentru gestul atât de frumos și atât de măgulitor, cu care această universitate a răsplătit actele ei și înaltul sentiment de patriotism, pe care mama mea l a dat întregii națiuni în zilele mari de restriște ale războiului nostru (ovațiuni). Cu sufletul ei mare, cu credința ei nețărmurită în izbândă, a știut să mențină sus inimile românilor și să contribue astfel la victoria desăvârșită a noastră (aplauze prelungite, ovațiuni).

Universitatea din Cluj, decernându-i astăzi titlul de „doctor honoris causa”, a recunoscut în fața lumii și în fața istoriei acest adevăr. Eu, ca fiu, vă sunt cel mai recunoscător și țin să vă aduc mulțumirile mele cele mai calde. După cum v'am spus, legătura mea cu omenii de știință și cu universitățile noastre este indisolubilă. Voi urmări, ori și când, cu cel mai viu interes și cu cea mai caldă pasiune, lucrările cari se fac aici și progresele pe cari toți, profesori și studenți, le vor realiza. —

După aceasta s'a vizitat parcul etnografic, arena sportivă, iar seara Opera română. —

În ședința festivă, din ziua următoare, pentru inaugurarea cursurilor universitare ale anului școlar 1930—1931, M. S. Regele a zis:

Adunarea de astăzi este pentru Mine o deosebită bucurie. Serbăm deschiderea solemnă a cursurilor anului școlar 1930/1931.

În deosebi, în împrejurările de criză, prin

care trece România, consider că pentru rege e o datorie să fie de față la începutul unui nou an de activitate pentru pregătirea generației, ce mâne va fi chemată să-și dea obolul ei de muncă, pe toate tărâmurile utile organizației de stat. Azi, mai mult decât ori când, este nevoie ca ori și care cetățean să-și pue toată truda, ca să muncească cu tot sufletul pentru propășirea patriei.

Iubiți studenți, — Dela cine, mai mult decât dela voi, tinerii, cari azi, sub oblăduirea dascălilor voștri, vă pregătiți pentru cariera de mâne Am dreptul de a găsi acea dorință de mai bine, acel entuziasm al idealului abia întrezărit, grație cărora se pot înfăptui marile opere pe cari țara și Regele vostru au dreptul a le cere dela ori și care cetățean, în deosebi dela voi.

Aci pe băncile universității, petreceți cei mai frumoși ani ai tinereții voastre, ani de pregătire pentru lupta de toate clipele, ani în cari se oțlesc sufletele și se statornicesc cele mai trainice pretenii și, ori cât de vitrege ar fi greutățile de trai ale vremurilor de astăzi, tot frumos se vor săpa în inimile voastre anii scurși pe aceste bănci.

Voi sunteți urmașii celor cari au luptat pentru un ideal, grație căruia astăzi toți românii pot trăi liberi, într'o țară întregită, iar voi puteți să studiați în tihnă, în acest așezământ de înaltă cultură.

Aceasta trebuie să fie pentru voi cel mai mare îndemn.

Anii de învățatură de aci, să vă pregătească pentru datoria de mâne.

Cu cât munca de astăzi va fi mai sânguitoare, mai adâncită, mai pătrunsă de simțul datoriei, cu atât ceea ce ați cules aci, va da roade mai puternice și mai folositoare vouă și societății.

Munca nu este numai o cheltuială de energie fizică sau intelectuală, ci și o credință și o disciplină. Această credință și această disciplină aș dori s'o văd adânc sădită în sufletul vostru.

Voi faceți parte dintr'un neam viguros, care cu toată vitregia veacurilor a arătat lumii întregi, că are dreptul și puțința să trăiască în mijlocul națiunilor civilizate.

Românii au luptat cu înverșunare, spre a așeza patria lor pe temelii pe cari se găsește astăzi. Voi sânteți acei cari veți fi chemați mâne, să duceți mai departe opera începută și fiecare, în profesiunea care și-a ales-o, să pună cărămida sa, în edificiul României de mâne, după rostul capacității și al îndeletnicirii

fiecărui.

Frumoasa pildă a jertfei de sine, pe care v'o dau luptătorii întregirii neamului, s'o aveți veșnic în fața ochilor voștri, și să vă străduiți, în orice clipă a vieții, să fiți la înălțimea lor.

Ei au avut un ideal și au crezut în el: Unirea tuturor românilor între hotarele lor etnice.

Voi trebuie să aveți idealul și credința că această frumoasă și bogată țară trebuie să fie aceea, care prin virtuțile și cultura ei, să stea alături de toate țările civilizate.

Vouă, intelectualilor de mâne, vi-se cere această înfăptuire.

Nu uitați că, în sângele nostru curge sânge de roman, rasă care de veacuri stă în fruntea civilizației.

Virtuțile poporului român, virtuți cari au fost cu prisosință dovedite de strămoșii noștri de pe amândouă părțile Carpaților, sânteti legătuți să le transmiteți urmașilor voștri.

Sântem un neam, care în clipele de grea cumpănă a știut să arate o puteră de rezistență și o energie supra-omenească. Voi, oțelindu-vă sufletele și trupurile, în acești ani de studiu, nu trebuie să vă lăsați mai prejos de înaintașii voștri.

Eșind de aici, din această universitate, făclie de știință românească, va trebui să dăruți contribuția voastră individuală nevoilor obștești.

Învățătura nu este scop, ci numai mijloc, cu ajutorul căruia vă pregătiți pentru viața de mâne.

Cu toate că zilele de azi sânt grele și lupta pentru viață devine mai crâncenă, trebuie cu orice preț să duceți cu voi, în viața post-universitară, elanul către ideal, cu care s'au fâlit studenții de pretutindenii și din toate vremurile.

Universitatea nu este decât vremea de pregătire: lupta pentru mai bine, începe din ziua când profesorii voștri v'au redat societății.

Regele vostru privește cu încredere generația care mâne va fi chemată să-i dea sprijinul pentru îndeplinirea greutăților prin cari poate trece oricând viața unui stat.

Fiți deci demni de încrederea ce o pun în voi.

Și vouă, dlor profesori, vă incumbă greaua sarcină de a fi călăuzitori și făuritori de suflete.

Pe lângă învățătura propriu zisă, aveți și marea datorie de a plămândi, aceea ce scumpul Meu unchi, Regele Carol I, cerea înainte de toate: caractere.

Dați acestor tineri, cari sânt dornici de a

urma frumoase pilde, acea iubire de muncă și de știință, grație căreia un popor poate păși spre progres.

Increderea ce o pun în generația de mâne, o pun și în aceia cari sânt chemați să o pre-gătească.

Profesorul nu poate îndeplini marea sa misiune, decât păstrând veșnic contactul cel mai strâns cu învățacelul lui, călduza neclintită a lui.

Universitatea aceasta, care până astăzi a dat roade atât de frumoase, doresc să devie, grație concursului domniilor voastre, un focar de știință mondială, demnă de originile poporului Meu.

Atâtea energii și atâtea virtuți a arătat poporul nostru, încât această dorință nu poate să nu se împlinească.

Doresc, ca acest an de muncă, care începe astăzi, să fie dintre cele mai rodnice și că atât studenții, cât și profesorii, prin râvna și munca lor, vor fi în toate demni de marele nume ce-l poartă universitatea din Cluj „Regele Ferdinand I”. —

Prorectorul universității, dl Racoviță, face apoi raport asupra activității anului școlar 1929—1930, și arată totodată care a fost activitatea fiecărei facultăți în cursul celor zece ani de viață culturală românească.

Mai vorbesc: noul rector dl Dr. I. Hațieganu și un student în numele tinerimii. —

I. P. S. Sa Patriarhul Miron, luând cuvântul, dăruiește, cu prilejul serbărilor jubilate de acum, suma de o sută mii lei institutului de istorie națională de pe lângă universitatea din Cluj. Suma aceasta, pe care promite s'o completeze, constituie un fond inalienabil, purtând numirea de „Fondul Patriarhul Miron”, și slujind pentru promovarea cercetărilor și studiilor de istorie națională bisericească. —

D. a. la ora 1 s'a dat o masă câmpenească în grădina botanică, iar la ora 3 s'a făcut solemnitatea inaugurării pinacotecei donate universității de dl Virgil Cioflec, — întâia pinacotecă românească din Ardeal, de neprețuită valoare.

Sfințirea bisericilor

din Mădrijești, Honțșor, Vața de sus, Țohești și Poenari. Vizită canonică la Secaș.

Aceste comune bisericesti, din protopopiatul Gurahonțului și Halmăglului, sunt situate la o depărtare foarte mare de Arad.

Ar fi fost o mare risipă de timp, ca Pr. Sf. Sa

să se deplaseze de cinci ori, separat pentru fiecare sfințire de biserică. Aceasta nu s'a putut nici pentru motivul că parohiile solicitau sfințirea bisericilor ca să albă loc potrivit pentru serviciile religioase.

Astfel Pr. Sf. Sa, ca să satisfacă dorința generală a poporului din toate 5 parohii, — s'a hotărât că în 5 zile consecutive să sfințească toate 5 bisericile, fără întrerupere.

Dela reședință a plecat cu trenul personal, Jol în 9 Octombrie la ora 11⁴⁰ înainte de masă, însoțit fiind de Consilierul Mihail Păcățian și de diaconul Mihail Măcinic. La Gurahonț a sosit la ora 3⁴⁰ după masă. Intrând trenul în gară, Pr. Sf. Sa a fost călduros ovaționat de un foarte numeros public adunat la gară. Părintele protopop Constantin Lazar i-a făcut o primire impozantă. Dl. notar Dr. Aurel Oarcea salută în numele preturei și a comunei politice din Gurahonț, iar părintele protopop în numele clerului și poporului din protopopiatul Gurahonțului. A rostit câteva cuvinte de bun sos și băiatul Iancu Tripa, iar fetița Dolna, fica învățătorului Petru Ugliș, i-a oferit un frumos buchet de flori. La primire au fost de față următorii preoți: Alexandru Florea, Virgil Bulz, Ioan Hereț, Emil Tomșa, Maximilian Miclean, Anastasie Roman, Roman Popa, Nicolae Toma, Ioan Lorinț și Cornel Micleuța.

Pr. Sf. Sa mulțumind pentru manifestația de simpatie, ce i-s'a făcut, binecuvintează asistența.

Pr. Sf. Sa e găzduit la părintele protopop, iar suita e găzduită la părintele Virgil Bulz

Părintele protopop dă o cină în onoarea Pr. Sf. Sale. Vineri în 10 Oct. a. c. la ora 8 dimineața plecare la Mădrijești cu trăsurile. A fost o adevărată plăcere să călătorești cu trăsura, dela Gurahonț până la Mădrijești, prin valea pitorească, mărginită de dealuri înalte și frumoase. La marginea satului Pr. Sf. Sa a fost întâmpinat de popor și școlari, în frunte cu învățătorul Grigorie Rușescu, care salută pe Pr. Sf. Sa într'o scurtă, dar însuflețită cuvântare. Fetița Grațiana Băscărau și băiatul Simeon Ignuța oferă Pr. Sf. Sale buchete de flori.

Mădrijești e o comună mică cu 569 suflete ort. române. Poporul e sărac, dar buni credincioși. Cercetează regulat sfânta biserică. Căsătorii nelegiuite sunt și aici. Biserica e modestă, dar arhiplină de credincioși. La intrare și eșire din sf. biserică, școlarii formează spalier sub conducerea învățătorului.

Slujba sfințirii bisericii s'a oficiat de Pr. Sf. Sa, asistat de consilierul Mihail Păcățian, protopopul Constantin Lazar, preoții: Anastasie Roman, Roman Popa, Ioan Hereț și diaconul Mihail Măcinic.

În asistență am remarcat pe domnii: Dr. Aurel Oarcea, notar în Gurahonț, învățătorul local Gr. Rușescu și Iov Simlon, medicul de circumscripție Dr. T. Băbuța.

Prea Sf. Sa ține o înălțătoare predică despre da-

toria omului de a se îngriji de sufletul său prin cercetarea regulată a sfintei biserici și urmarea învățăturilor dumnezeiești, îngrijindu-se și de buna creștere a copiilor.

La serviciul religios au luat parte și credincioși din comunele învecinate.

Poporul a rămas foarte mulțumit și mângăiat că Pr. Sf. Sa le-a sfințit biserica personal. Nici cei mai bătrâni oameni nu știu să fi călcat cândva în Mădrijești picior de episcop.

Parohia a dat un prânz în onoarea Pr. Sf. Sale, la care au fost invitați, — afară de primar și alți țărani fruntași ai satului, — toți oamenii sănătoși și deștepți. Din convorbirile avute cu ei s'a constatat că sunt buni ortodocși.

De aici Pr. Sf. Sa trece la comuna Secaș spre a face vizită canonică.

La marginea comunei așteaptă popor mult și școlari în frunte cu învățătorul Ioan Crăciunescu, care salută pe Pr. Sf. Sa în numele poporului.

Comuna Secaș are 147 case cu 518 suflete ortodoxe române. Baptismul s'a înculbat și aici, deși acum stăgneză. Cercetarea bisericii lasă de dorit, mai ales partea bărbătească. Poporul e sărac. Biserica e zidită pe un loc mai înalt. Așa se vede că terenul nu e destul de solid, căci turnul bisericii e proptit de două laturi cu doi stâlpi puternici de piatră.

Preotul local Maximilian Miclean întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa sf. biserici.

Pr. Sf. Sa oficiază un scurt serviciu religios, asistat de consilierul Mihail Păcățian, protopopul Constantin Lazar, preotul M. Miclean și diaconul M. Măcinic. Răspunsurile au fost date de cântăreții din strană.

Biserica mare și spațioasă, fiind de față mai multe femei decât bărbați.

Pr. Sf. Sa ține o frumoasă predică despre întrebunțarea înțeleaptă a timpului. Nu putem îndestul recomanda cucernicilor preoți tema aceasta de predică, știut fiind, că poporul nostru — în general — e certat cu timpul. Nu are împărțirea rațională a muncii și a timpului. Nici conștiința datoriei nu e destul de dezvoltată. Aceste sunt primele condițiuni ale unei culturi solide.

La sfârșitul serviciului religios se împart broșuri între credincioși.

De aici Pr. Sf. Sa se întoarce la Gurahonț, unde D-l Dr. T. Babuța, medic de circumscripție și deputat în Adunarea eparhială din Arad, dă o cină în onoarea Pr. Sf. Sale.

Sâmbătă în 11 Oct. a. c. la ora 8 dimineața se trece la Honțșor. Un convoi de călăreți din Honțșor a venit până în Gurahonț ca să conducă pe Pr. Sf. Sa.

Comuna Honțșor e situată într-o vale foarte frumoasă, aproape de Gurahonț. Are 509 suflete ort. române. Situația materială a locuitorilor e mijlocie. Viața religioasă morală e mulțumitoare. Locuitorii sunt sâr-

guincioși, buni creștini, deștepți și sănătoși.

Înainte sf. biserici așteaptă o mare mulțime de lume, împreună cu pomplierii din Gurahonț, cari s'au postat în ordine regulamentară. La sosirea Pr. Sf. Sale, poporul isbucnește în urale, iar pomplierii salută.

Preotul local, părintele Virgil Bulz, întâmpină pe Pr. Sf. Sa în ușa sf. biserici.

Služba sfințirii bisericii s'a oficiat de Pr. Sf. Sa, asistat de consilierul Mihail Păcățian, protopopul Cornel Lazar și Constantin Lazar, preoții Virgil Bulz, Maximilian Miclean, Roman Popa, Cornel Micluția, Ioan Hereș, Alexandru Florea și diaconul Mihail Măcinic.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc din Rădești, un cor bine condus.

Biserica ticsită de popor. În asistență am remarcat pe domnil: Dr. Teodor Băbuța medic, Dr. Virgil Teodorau primprețor, Dr. Borș Benjamin proprietar și Borș Eugen în numele comunității rom. cat. din Gurahonț, Dr. Aurel Oarcea notar, Vasile Bucurescu subnotar, Vasile Caba inginer, Savu Dorca învățător, Zaharie Neamțiu inv. pens., Ioan Crăciunescu învățător, Iancu Lupan inv., Iuliu Crucean cond. silvic, Loic Teodor subnotar, Petru Ugliș inv., Ioan Cotoi implegat C. F. R. și alții.

La serviciul religios, afară de locuitorii comunei, au luat parte din comunele din jur: Gurahonț, Bontăști, Iosășel, Iosaș, Saturău, Zeldiș, Secaș și Buceava. Slujba a decurs impresionantă până la urmă.

Pr. Sf. Sa a ținut o emoționantă cuvântare, arătând vechimea credinței ortodoxe la români, foloasele ce le-a adus neamului românesc biserica ortodoxă, jertfele aduse de cler și popor pentru apărarea ortodoxiei și în fine datorile omului față de biserică. Laudă jertfa poporului din Honțșor adusă pentru zidirea bisericii.

Preotului Virgil Bulz i-a dat binecuvântarea arhierescă să poarte brâu roșu.

La sfârșitul serviciului religios s'au împărțit broșuri între credincioși.

Parohia Honțșor, — în semn de mulțumire și bucurie, — a dat un prânz în onoarea Pr. Sf. Sale și a oaspeților, iar pentru popor au fost întinse mese în curtea sf. biserici. (Va urma)

Al III-lea Congres general al preoților misionari din România.

(Urmare și fine)
Sedința a IV-a.

Prezidează P. Sf. Sa Grigorie Leu Botoșăneanul, vicarul Iașilor.

Păr. Trofimov, din Chișinău, a citit referatul asupra misiiei populare. Problema cea mare ce ni-se impune este organizarea misiiei. În cele ce urmează voi căuta să rezolv o parte a acestei probleme. Pentru reușita misiiei, nu este suficient un singur misionar pe eparhie. Dar este știut, că nici Statul și nici Biserica nu pot suporta prea multe sarcini. E necesar, deci, ca fiecare preot să fie misionar, în parohia sa, lucrând după indicațiile misionarilor eparhiali. Pentru ca misiia să aibă succes, trebuie să se razime pe forțele vii ale Bisericii. Ea trebuie să devină populară. În toți creștinii trebuie să între idea că și ei sunt datori să apere credința și Biserica. Trebuie să-i convingem pe credincioși că nu orșicine are dreptul să învețe despre

Cristos și după cum îi place. E de lipsă să se facă o revizuire fundamentală a vieții bisericești. Dacă legea bisericească s'ar aplica în toate părțile ei, s'ar putea produce mult bine. Partea cea mai grea a misiilor este atragerea poporului credincios la viața bisericească, precum și renașterea sentimentului de atragere și jertfă față de aproapele. Numai un popor armat poate conta la o izbândă. Orice luptă nu se duce numai de generali, ci și de ostași. Deci, în chestia regenerării Bisericii, nu avem să așteptăm totul numai dela episcopi și preoți, ci trebuie să angajăm la luptă multele milioane de creștini ortodocși, tot poporul, căci așa fac și dușmanii Bisericii noastre. Noi nu prea avem rezultat, fiindcă nu suntem organizați și nu pășim unitari, pretutindeni. Dacă bolșevicii organizează masele împotriva Bisericii, de ce să nu angajăm și noi poporul întreg pentru apărarea credinței noastre strămoșești? Cercurile misionare să se îngrijească de împăcarea celor certați, de combaterea viciilor, de săraci, de orfani, de văduve, de bolnavi, de respectarea repausului duminical, de ordinea și liniștea ce trebuie să existe, în sat, în timpul sfintelor slujbe. Cercul misionar să aibă ca președinte pe preotul locului, care va convoca fiecare Duminică, membrii cercului, pentru a le da instrucțiunii. Cercul misionar face colportajul.

Prof. C. Tomescu : Comisia aleasă, aseară, pentru a studia chestia trimiterii misionarilor în străinătate s'a constituit și a căzut de acord a face următoarea propunere: Să se trimită, în anul 1931, doi misionari activi, în străinătate, unul în Bulgaria și altul în Belgia. Durata să fie 3 luni (Aprilie, Maiu, Iunie). În Bulgaria să fie trimis Păr. Scvoznicov, misionar din Chișinău, iar în Belgia Păr. Ștefan Lungu, misionarul eparhiei Aradului. Arhiepiscopia Chișinăului și Eparhia Aradului să anticipeze sumele necesare pentru susținerea celor 2 misionari în străinătate, iar celelalte eparhii din țară să-și trimită cotizația de câte 7000 Lei eparhilor cari au anticipat. Misionarii vor înfățișa dovezi, la întoarcere, că au fost în țările amintite și sunt datori a prezenta lucrări despre studiile făcute acolo.

Propunerea comisiei a fost primită de către congres.

P. C. Păr. Cristescu prof. univ : Pentru pregătirea misionarilor noștri e de lipsă să avem un așezământ permanent, la noi în țară. Propun să se constituie o comisie care, la viitorul congres, să prezinte un proiect în acest scop. În comisie au fost numiți: P. Sf. Sa Grigorie, episcopul Aradului, Dr. V. Gheorghiu, prof., Dr. N. Cotos, prof. și Dr. Ispir, prof.

I. P. Sf. Sa Gurie propune ca, în anul viitor congresul să se țină la Iași. Propunerea s'a primit.

A urmat apoi o discuție contradictorie între preoții misionari în legătură cu tema: „Sfânta Tradiție ca izvor de credință”. La discuție au luat parte mai mulți preoți.

Păr. Scvoznicov : a referat despre rolul cinematografului în serviciul misionarismului arătând, că cinematograful e un foarte bun mijloc pentru a atrage poporul la conferințe și catehizație. A propus ca secția culturală a fiecărei eparhii să procure câte un cinematograf cu filme religioase și educative, care să fie purtat prin toate satele din eparhie.

Păr. Burjacovschi : a referat despre activitatea comitetului, care a fost însărcinat de al doilea congres misionar, ținut în Chișinău, cu redactarea revistei „Misionarul”. Congresul al treilea a încredințat și pe

mai departe redactarea revistei „Misionarul” aceluiaș comitet, exprimându-i mulțumiri pentru munca depusă.

Păr. Avram, a referat despre activitatea desfășurată, în calitate de misionar, la C. F. R., regionala Cernăuți. Roagă congresul să intervină la forurile competente ca să dispună să se observe sărbătorile ortodoxe, în birourile C. F. R.

Păr. Godescu : a citit regulamentul Congreselor misionare, publicat în revista „Misionarul” Nr. 7—8, arătând părțile modificate de comisiune. După acest regulament membrii al soborului sunt și consilierii referenți ai Consiliilor eparhiale, decanii și toți profesorii facultăților și ai Academiiilor teologice. Regulamentul a fost aprobat de către congres.

Păr. Dărvărescu : a vorbit despre valoarea misionară a sf. Mărturisiri. Această chestie a fost discutată de către preoți, pe eparhii, în mai multe rânduri. Eu nu voi face ideologia, în cele ce urmează, ci voi urmări partea practică de aplicare a acestei Taine. Sf. Mărturisire are o mare importanță, în ea se cuprinde pocăința care a făcut drum sectelor. Un creștin mi-a spus că era gata să treacă la sectari, a dat însă peste un duhovnic bun care i-a smuls din suflet credința, că numai la sectari se poate mântui. De multe ori sdruncinarea morală îl face pe om să treacă la secte. Spovedania e un al doilea botez. La noi chestia s'a tratat, mai mult, din punct de vedere teologic, deși pocăința face parte mai mult din teologia practică. În Molitvelnic sunt multe întrebări pe cari duhovnicul are a-le pune penitentului. Unele din ele sunt prea lungi, iar altele se repetă. În Molitvelnic sunt epitetii inoperante. Vechiul sistem de a da mătăni nu mai e actual. Importanța covârșitoare a spovedaniei e stingherită de anumite forme de aplicare. Ar fi bine, dacă s'ar lucra mai mult, în cece privește traducerea în limba românească, a tratatelor în cari se vorbește mai pe larg despre sf. Spovedanie. Noi trebuie să creem astfel de stări sufletești, în urma cărora oamenii să pretindă această Taină ca pe un imperativ categoric. La începutul postului, preotul trebuie să vorbească poporului despre folosul cel mare ce-l are omul prin spovedanie. Acum darul duhovniciei se dă, deodată cu darul preoției, și din acest fapt Biserica nu are prea mare câștig. Poporul să fie sfătuit și încredințat că preotul e martor viu numai înaintea lui Dumnezeu pentru păcatele penitentului, iar înaintea oamenilor e martor mort, având datoria să păstreze neviolat sigiliul mărturisirii. Trebuie să se facă misiuni duhovnicești, deoarece sunt mulți creștini, cari nu vin la spovedanie din cauză că sunt certați cu preotul. Profesorii dela școalele secundare să premeargă cu exemplul bun. Viața duhovnicului trebuie să fie oglinda în care creștinul să poată vedea necesitatea spovedaniei. La oraș preotul să poarte condică în care să fie înduși cei ce se spovedesc, iar cei ce nu se spovedesc să fie cetiți în Biserică. Acest procedeu este foarte recomandabil, fiindcă s'a dovedit că are rezultat mare.

În sfârșit **I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nectarie,** mulțumind P. Sf. Episcopi, preoților misionari și tuturor reprezentanților, autorităților, a ridicat ședința și a anunțat că Marți, în 30 Septembrie, la orele 7 dimineața, congresiștii vor pleca în excursie la Putna și Suceava. Despre această excursie se face raport separat.

(Sfârșit.)

Ș.

INFORMAȚIUNI.

Regina Sârbiei la noi în țară. Sâmbăta trecută a sosit la noi în țară M. S. Regina Marloara a Jugoslaviei. A plecat din Belgrad Vineri dimineața, la granița de la Jimbolia a fost întâmpinată de dregătorii țării noastre, cari au însoțit-o până la Timișoara, unde a fost așteptată de o mare mulțime de cetățeni ai orașului. Doamnele au întâmpinat-o cu flori.

Regina Marloara s'a oprit apoi să viziteze orașul, seara a luat parte la reprezentație în teatrul orașănesc, iar noaptea la 11 ore a plecat mai departe. Sâmbătă a sosit la Sinaia, unde în aceeași zi a venit și M. S. Regina Elena cu marele Voevod Mihail.

Rog pe oricine ar avea exemplare din broșurile mele cu Nr. 1, 3 și 6 din publicația mea „La vatra sufletească a Neamului”, să binevoiască a mă înștiința: în ce condiții (de plată ori de schimb) mi le-ar putea cedă?

Dr. Gh. Ciuhandu.

ASOCIAȚIA CLERULUI „ANDREI ȘAGUNA”.

Nr. 35—1930.

CONVOCARE.

În conformitate cu Art. 10 din Statutele Asociației clerului „Andrei Șaguna” din Mitropolia ortodoxă română a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului — având arhieriasca binecuvântare — convocăm al X-lea congres ordinar al preoșimii ortodoxe din Ardeal pe zilele de 11 și 12 Noemvrie, la Brașov, cu următorul

PROGRAM:

ZIUA I.

1. Ora 9: Sf. Liturghie, cu predică și chemarea Duhului Sfânt și cu parastas pentru fericitul adormit întru Domnul, Episcopul militar Dr. Vasile Saftu, primul președinte al Asociației clerului „Andrei Șaguna” (Biserica Sf. Nicolae).

2. Ora 11: Deschiderea Congresului prin președintele Asociației Prot. Dr. Gh. Ciuhandu. Salutul Autorităților și al reprezentanților diferitelor societăți. (Sala festivă a liceului ortodox Andrei Șaguna”).

3. Ora 13: Masă comună.

1. Ora 15: Statul și Biserica neamului: Bugetul Ministerului de Culte și Instrucțiune publică. (Referent: Prot. Emilian Stoica, Sighișoara).

2. Modificarea art. 6 din Legea pentru regimul cultelor. (Referent: Preot Pavel Borzea, Viștea-de-jos).

3. Reforma agrară și biserica ortodoxă. (Referent: Preot Ioan Crăciun, Șprișeg).

4. Reforma învățământului teologic. (Referent, Prof. Nicolae Colan, rectorul Acad. teol. din Sibiu).

5. Ora 20:30: Festival religios, cu concursul P. C. Prot. Ion Lupaș, profesor universitar, membru al Academiei Române, care va vorbi despre: „Opera culturală a Bisericii ortodoxe în trecutul neamului” — și cu al corului bisericii Sf. Adormiri din Brașov, sub conducerea dlui Ioan Brânzea (Sala Cinema „Astra”).

ZIUA II.

1. Ora 9: Mislunea culturală a preoșimii: Referenți: Prot. Ioan Duma, (Petroșani), Prot. Aurel Nistor, (Sf. Gheorghe) și Pr. Ioan Ludu, (Prejmer). Discuții asupra problemei.

2. Raportul Comitetului Central pe anul 1929.

3. Raportul Cassierului pe anul 1929.

4. Eventuale propuneri (vor fi anunțate Biroului Central al Asociației cu cel puțin 3 zile înainte de Congres).

5. Închiderea Congresului. (Sala festivă a liceului „Andrei Șaguna”).

Delegații despărțământelor, aleși conform Art 6, pct. 1 din Regulament, precum și toți cei care doresc să participe la congres, se vor anunța P. C. Părinte Protopop Dr. Iosif Blaga — Brașov.

Membrii Comitetului Central sunt convocați în ședință pe ziua de 10 Noemvrie a. c., ora 16, în sala festivă a liceului ort. „Andrei Șaguna” din Brașov; în aceeași zi la ora 18 va avea loc în aceeași sală consfătuirea membrilor prezenți al Asociației.

S i b i u, la 10 Octomvrie 1930.

Prot. Dr. Gh. Ciuhandu.
președinte.

Prof. N. Colan.
secretar general.

Aviz oficios.

Retribuțiile dela Stat a preoșimii să pot ridica dela Cassa Consiliului eparhial.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad
Serviciul Contabilității și al Cassieriei

Nr. 5712/1930

Comunicat.

Onor. Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, cu Nr. 116901/14093 din 18 Septembrie a. c., ne înaintază adresa Nr. 50232/930 a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, prin care se dispune, că înmormântările să se facă în locuri destinate special acestui scop, adecă în cimitire, și nu în grădini-le și curțile bisericilor.

Ceeace aducem la cunoștință Cucernicilor preoți și organelor parohiale spre conformare.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 25 Septemvrie 1930.

Consiliul eparhial

Publicații recomandate oficios.

A apărut și se recomandă lucrarea „Sf. Nicolae, Mitropolitul Mirei (270—331)”, biografie prelucrată după colecția parisiană „Les Saints”, de Dr. Ștefan Lupaș, profesor de religie în Oradea. O broșură de 32 pagini, foarte folosită pentru oricare creștin. Se poate procura dela Librăria diecezană Arad, cu prețul de 5 lei bucata.

BIBLIOGRAFIE

Cheia sectelor religioase din România. Acesta este titlul celei mai recente lucrări a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Cartea tratează într-o formă ușoară doctrina fiecărei secte din țară și arată lămurit deosebirea dintre fiecare din cele douăzeci de secte dela noi și Biserica ortodoxă.

Cele 198 pagini ale broșurei, cu prețul de 25 lei, sunt o nouă dovadă de ceea ce zice „Noua revistă bisericească” din București (numărul pe Septembrie 1930) că: „P. Sf. Episcop Grigorie trebuia chiar inventat ca episcop pentru lupta împotriva sectelor”.

Expunerea este făcută nu numai pentru preoți, ci pentru oricare laic, pentru autorități și alți intelectuali.

Prea Cucernicii Preoți sunt rugați a răspândi broșura aceasta în cercuri cât mai largi.

1—3

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4141/930, pentru îndeplinirea parohiei vacante Feniș cu filia Valemare, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesia parohială 14 jug. și 800 st. □, cu un intravilan parohial.
2. Birul legal, care s'a indus din oficiu, conform ord. Ven. Consiliu Eparhial.
3. Stolele legale, conform Normativului Consistorial.
4. Casă parohială nu este.
5. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia e de clasa a treia.

Alesul va predica regulat în sf. biserică din matcă și filie, va catehiza și va solvi dările după beneficiul său.

Recursul, adresat Consiliului parohial din Feniș, se va trimite Oficiului protopopesc din Gurahonț, în termenul concursual. Reflectanții, conform Regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în Sf. biserică din matcă și filie, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie. Cei din alte dieceze vor produce act de învoire dela Preasfințitul Episcopul nostru diecezan.

Consiliul parohial.

În conțelegere cu: Const. Lazar protopop.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial Nr. 6308/930 pentru îndeplinirea parohiei nouînființată din comuna Fratelia B. (Fratelia-nouă), se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constătătoare din 32 jughere pământ arabil.
 2. Birul parohial 2.000 (două mil lei).
 3. Stolele legale.
 4. Intregirea dotației preoțești dela Stat
- De cvartir se va îngriji preotul ales, până ce se

va zidi casă parohială.

Preotul ales va face serviciile regulat în paraclisul acestei parohii, va catehiza la școala primară din loc fără altă remunerație din partea parohiei și va susține toate impozitele după venitul din parohie.

Parohia fiind de clasa II. (doua), dela recurenți se cere calificarea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în cutare duminică sau sărbătoare, în Sf. Paraclis din comuna Fratelia B. (Fratelia-nouă), pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Fratelia B. le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timșoara.

Cei din altă Eparhie vor cere prealabil binecuvântarea Prea Sf. Sale Părintelui episcop eparhial spre a putea concura.

Fratelia B, din ședința consiliului parohial, ținută la 12 Octombrie 1930.

Constantin Micu m. p. președinte. Teodor Iovănuț notar m. p. În înțelegere cu Dr. Patrachie Țurca m. p. protopopul Timșorilor.

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 6128/930 pentru îndeplinirea parohiei a 2-a din Bârșa, devenită vacantă prin strămutarea preotului Ioan Bogdan la Șebîș, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu:

- 1). Sesia parohială complectă.
- 2). Un intravilan parohial.
- 3). Bir și stole legale.
- 4) Intregirea salariului dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de cl. 2-a. Dela reflectanți se cere calificare corespunzătoare. Alesul va catehiza la școala primară unde va fi împărțit, va predica de câte ori va face serviciul divin, va ținea exortație școlilor Duminică, când nu va fi de serviciu. Va susține toate impozitele către stat și comună după beneficiul său.

Recursele, adresate Consiliului parohial din Bârșa, se vor înainta Oficiului protopresbiterial din Butești. Reflectanții sunt obligați a se prezenta sub durată concursului în sf. biserică din Bârșa, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Reflectanții din alte Dieceze, pe lângă cererea de concurs, vor anexa dovadă despre consensul P. S. Sale Episcopul nostru.

Consiliul par. ort. rom.

În conțelegere cu: Ioan Cosma adm. ppesc.

—□—

1—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.